

Aflopende oorlog was niet zonder gevaar!

Augustus 1944: Met mijn ouders en mijn broer Wilfried woonde ik in de Withoeflei, 28. Ik was toen 18 jaar. Het was midden augustus en ik herinner mij, dat er een goederentrein stil stond aan de overweg van het station van Heide. In die trein, die uit de richting van Antwerpen kwam, zaten de wagons volgepropt met gevangenen van Breendonk. Langs weerszijden van de spoorweg stonden vele tientallen mensen aan de rand van de gracht. De verluchttingsroosters in de zijwand van de wagons waren extra afgerasterd met prikkeldraad. Niemand kon zijn arm erdoor naar buiten steken. Op regelmatige afstand posten schildwachten, het geweer in aanslag. Een supernerveuze officier liep met getrokken revolver rond de trein. Bij de minst verdachte beweging zou hij geschoten hebben. Er waren mensen, die vroegen of ze eten mochten aanbieden, maar die werden brutaal afgesnauwd. Niemand kon ook maar iets doen. Ik heb wel twee opgevouwen papiertjes uit een opening zien vallen, maar of iemand die opgeraapt heeft, weet ik niet. Alhoewel alle burgers hun

radio hadden moeten inleveren, wist toch iedereen, dat Antwerpen op 5 september bevrijd werd. Ook mijn ouders hadden onze radio ingeleverd, maar eerst hadden zij een nieuwe in Roosendaal gekocht. Deze stond op een verborgen plaats en dat was zo bij de meeste burgers en zo luisterde iedereen toch naar een door de Duitsers sterk gestoorde Engelse zender. In de stad Antwerpen stonden er enkele betonnen bunkers in het stadspark, bezet door Duitse soldaten; zij waren omsingeld door geallieerde troepen met

tanks. Zij zagen het hopeloze van hun toestand in en na wat heen en weer geschiet, gaven zij zich aan de geallieerden over. Van echte weerstand was er geen sprake. De geallieerden hadden niet alleen de verovering van Antwerpen aangekondigd, maar ook, dat hun troepen reeds de stad Breda naderden. Alle Belgische vlaggen hingen nu in Heide uit. De stationschef van Heide Emiel Dockx had met zijn revolver (verboden wapendracht) een Duitse officier tot overgave gedwongen. Een andere Duitse soldaat gaf met alle plezier zijn wapen af aan hem. Zij werden beiden in het wachtlokaaltje 1ste klas opgesloten. Emiel Dockx vormde samen met Miel Biermans en Albert Barat de kern van de plaatselijke "Witte brigade". Jos Veraart, die toen naast "Monida" woonde, liep zo fier als een gieter met het geweer in de hand van Monida naar het station van Heide en terug. Langs de straat stonden er wel 200 uitgelaten mensen. Het was een euforische toestand. 's Middags bleek dat de geallieerden helemaal niet in Breda zaten; ze waren zelfs nog niet in Merksem, maar ze waren wel al achter het Albertkanaal. Toen hebben Miel Dockx en zijn kompanen de Duitsers hun vrijheid teruggegeven. Maar, hiermee is het verhaal nog niet ten einde: de volgende dag kwamen Duitsers van een speciale eenheid het vernoemde drietal ophalen. Toevallig wandelde Miel Biermans in de Statiestraat in Heide en de Duitsers vroegen hem waar Miel Biermans woonde. Hij heeft het hun gewezen en is dan spoorloos verdwenen. Albert Barat werd ook opgepakt en werd samen met Emiel Dockx naar Turnhout afgevoerd. Hier moesten zij voor een krijgtribunaal verschijnen en werden ter dood veroordeeld. 's Avonds kregen ze nog een galgenmaal. 's Morgens moesten de twee mee op stap naar de executieplaats. Aan een paal werden ze vastgebonden en geblinddoekt. Ze hoorden, dat het executiepeloton kwam aan gemarcheerd...de officier telde af...er klonken gewerschoten en, er gebeurde niets...ze werden terug gebracht naar hun cel. De volgende dag verschenen zij opnieuw voor het krijgsgerecht en de officier, die hen de vorige dag ter dood veroordeelde, sprak hen nu vrij. Zij kregen wel een ernstige waarschuwing mee. Albert

Barat was mijn kapper en hij vertelde me later, dat hij toen op het randje van een hartaanval was geweest. Hij is daar trouwens enkele jaren later aan overleden. Ik heb ook meegemaakt, dat er een lege goederentrein, die in de richting Antwerpen reed, juist voorbij het station van Heide gemitrailleerd werd. De locomotief was doorzeefd en leek wel een fontein. De twee eerste houten goederenwagens stonden in lichte laaie en de begeleidende Duitse soldaten trachtten met het water van de locomotief te blussen. In de Planterijstraat (nu Bevrijdingslei) stond een heel lange rij toeschouwers met leedvermaak te kijken. Of er iemand gekwetst was weet ik niet. Ik stond met mijn broer en onze twee vrienden Kuylen aandachtig toe te kijken, tot opeens de soldaten ons in de gaten kregen en riepen om te komen helpen. Vierklauwens liepen wij de tuin van Lowieke Scheipers in en door de achterdeur naar de voorkamer. Daar stond een lange canapé met een hoge rugleuning. We doken met zijn vieren er achter weg. De Duitse soldaten moesten over een brede gracht springen en door een grote braamstruik kruipen en daarom hadden zij ons niet kunnen inhalen. Toen ze eindelijk aan de achterdeur klopten, stond de nogal corpulente tante Net, zo was ze gekend in de hele buurt, met haar energieke postuur in de deur. Ze vroegen naar vier jongens. Zonder verpinken zei ze, dat ze niemand gezien had. Ze waren zeker door de tuin naar het achterliggende heideveld gelopen. Oef, ze dropen af; dat was eventjes een angstig moment. Toen alles geblust was, kwamen de Kalmthoutse pompiers er al aan: zij hadden zich zeker niet gehaast. Tot slot werd er ook een trein met munitie gemitrailleerd, maar dat was niet in Heide, maar in Wildert, niet ver van de Turfvaart. Ik heb de ontplofte trein zien liggen, in stukken verspreid in de naast liggende weilanden, met de munitie er tussen. Deze trein en de munitie werd pas opgeruimd nadat de Canadezen ons bevrijd hadden. De Duitsers hadden er nog landmijnen tussen gelegd. De obussen werden door een Vlaamse ontmijningscompagnie op hopen gestapeld.

Maanden later, op 9 januari 1946 kwam er een Waalse compagnie die stapels ophalen met een camion. Het was een zeer gevaarlijke opdracht, want de obussen stonden op scherp en de militairen moesten door een hobbelig weiland lopen: een soldaat struikelt en zijn obussen ontploffen. De drie soldaten, die op verschillende afstand achter hem liepen, werden ook zwaar gekwetst. Een er van overleefde, maar was ernstig verminkt. De bestuurder van de camion had niets.

Ter herinnering aan dit drama, werd naast de oprit van de brug over de spoorweg naar de Wildert, niet ver van "De Greef" een klein monument opgericht. Het werd ingehuldigd op 14 september 2013.

(bijdrage van Louis Verpraet, Heidestatiestraat)

Over de "sok", doping en smokkelwaar tijdens de koers!

"De Sok" is een bijnaam, die van vader op zoon is overgegaan. Zijn vader was voor 1914-1918 boswachter op de Mont Noir. Hij werd geboren in Kalmthout in 1916. Op zijn 19de was de jonge Sok, eigenlijk heette hij Albert, beroepsrenner. Hij bezat een immense energie, hij was dan ook een

beer van een vent en was heel stevig gebouwd. Hij was geslaagd als ronderenner in de toenmalige Belgische ploeg, die niet te verslaan was. Toen echter kwam WOII en werden er geen grote wedstrijden gereden. Toch nam hij in die oorlogsjaren deel aan kleinere regionale koersen, om in 1948 Parijs-Brest-Parijs te winnen en in 1949 Wenen-Graz-Wenen. Ik weet niet meer, of een gedeelte van die ritten achter motoren gereden werden, zoals destijds in Bordeaux-Parijs. Rond de jaren 1950 heeft hij een vijftal jaar het café van Verwilgen overgenomen en uitgebaat. Ik mocht hem onder mijn klanten rekenen en soms had-

den wij een gezellige babbel. Zo vertelde hij, dat er voor de oorlog reeds stimulerende middelen gebruikt werden. Een daarvan was Strychnine. Dit is een zeer giftig product en enkele weken voor de ronde ging starten moesten de renners met een lage dosis beginnen en die geleidelijk opvoeren, zodat zij na drie weken inname zoveel gebruikten, dat dit voor normale mensen dodelijk zou zijn. Nu komt het gebruik van stimulantia in alle sporttakken voor. Hij vertelde mij ook een ongelooflijk verhaal, namelijk dat hij na de oorlog, in de wedstrijd Parijs-Brussel, op vraag van een maat zijn drinkbussen vol met goud en juwelen had gevuld. Ongeveer 20 kilometer over de grens stopte hij onder het mom, dat hij een lekke band had. Daar wacht zijn maat hem op en kon hij het smokkelwaar aan hem overhandigen. Als de renners vertrokken hadden zij steeds een "tube", band rond hals en lichaam, om zo snel mogelijke een platte band te kunnen herstellen. Op het stuur was er een houder voor twee drinkbussen gemonteerd, gevuld met drank om de dorst te lessen. Bij hem zat er toen iets anders in dan dat smokkelwaar. Hierdoor verdiende hij bijna zoveel als de winnaar van de rit, weliswaar zonder te koersen. Hij was ook nog korte tijd getrouwd met een notarisdochter uit Antwerpen, maar hij had, zoals ze hier zeggen, "geen zittend gat". Hij leidde een zwervers bestaan en is uiteindelijk met de noorderzon verdwenen...Hij overleed in 1990 in Hasselt.

(bijdrage van Louis Verpraet, Heidestatiestraat)

Slimme dieren in het bos!

Beste Carine, we hebben uw verhaal verschillende malen gelezen en hebben er van genoten. We konden alles heel duidelijk beleven, want ook wij hebben na onze op pensioenstelling 30 jaar in een ongeveer even groot bos gewoond, dat aansloot bij het klein kamp van Brasschaat. Dit laatste noemden wij "onze voortuin". Kraaien zijn inderdaad heel slimme vogels. Marcel Verbrugge, de eerste natuurfotograaf en natuur kineast in Vlaanderen, vertelt hierover in 1953 in zijn boek "Vogels voor de camera" het volgende: om vogels te fotograferen werd er eerst een schuiltent in camouflagekleuren op een twintigtal meter van het nest gezet, na enkele dagen weer een beetje dichterbij het nest en zo verder tot de tent op een vijftal meter van het nest stond. Zo leerden de vogels, dat die schuiltent voor hen niet gevaarlijk was. Als Marcel kwam fotograferen of filmen, kwam er steeds een vriend mee. Marcel kroop met zijn attributen in het tentje en de vriend ging weg. In alle gevallen kwamen de vogels vlug terug op het nest, behalve de zwarte kraaien; bij hen lukte dat niet. Zelfs niet als Marcel met nog vier andere personen kwam, die daarna terug weg

gingen. Marcel beweerde: ze kunnen minstens tot vijf tellen. Hij had een enorme bewondering voor deze zwarte, schuwe vogels. Zelf hebben we in ons bos het volgende meegemaakt. In een lage duin huisde er een stel wilde konijntjes. Rond onze woning was er een grasveld aangelegd en in de late namiddag kwam moeder konijn(de vooi) met haar half wassen jongen lekker malse grasjes eten. Maar, de myxomatose, een dodelijke konijnenziekte, had toegeslagen en onze konijntjes waren aangetast. Een zwart kraaiengezin wandelde in ons bos. Toen één van de kleine konijntjes te ver van zijn moeder verwijderd was, wandelden onze vijf kraaien, drie volwassen jongen en hun ouders, naar het afgedwaalde konijntje en sloten het in een wijde kring in. Moeder konijn zag het gevaar, liep met grote snelheid naar de kraaien en een van hen kreeg bijna een zware slag van haar achterpoten. Een konijn, dat zich verdedigt kan stevige slagen toebrengen. Daarvan kan een van onze honden ook getuigen...Waarschijnlijk hebben de kraaien gezien, dat de diertjes ziek waren. Een week later hadden we geen "keuntjes" meer. Een bos zit vol met dierenverhalen: het is ongelooflijk verrijkend. Ik denk dat Carine dat kan beamen. Ook wij hebben honden gehad. Onze eerste was een Hovaward, dat was een juweel van een hond. De volgenden waren tweemaal twee straathondjes (model fox).Ook zij lieten onze bosbewoners met rust

(reactie van Louis Verpraet, Heidestatiestraat, foto van een zwarte kraai)

Sport: Dario van den Buijs dit seizoen bij Beerschot!

Hij heeft zelf nooit in onze Heidegemeente gewoond maar toch is er nog een beetje een binding

met Kalmthout. Zijn vader Stakke van den Buijs werd hier geboren en was vele jaren één van onze Kalmthoutse voetballers die het op hoger niveau waar maakte. Stakke begon in Achterbroek, verhuisde naar Wuustwezel, Berchem, Lierse, Mechelen, RWDM en eindigde zijn carrière bij Germinal Beerschot. Momenteel is hij nog actief als scout bij Standard Luik onder de vleugels van Michel Preud'homme. Stilaan maar

zeker volgt zijn jongste zoon Dario hetzelfde spoor. Dario doorliep de jeugdreeksen en kwam vervolgens bij de beloften van Club Brugge terecht. Vandaaruit verhuisde hij naar Eindhoven om vervolgens bij de Nederlandse ere-divisie-ploeg Heracles terecht te komen. Voorlopig komt er een einde aan dit Nederlands avontuur, hij tekende zopas een contract voor Beerschot waardoor hij dit seizoen ofwel in 1A of 1B van de Belgische competitie zal spelen.

Dronken varkens!

Bij het pittige verhaal van Philippe Meurisse in "Heide vertelt in n° 28," rijst de vraag of die smokkelaar "de Sok" zou kunnen zijn. Die kans is heel groot. Na de oorlog bestond er een groep van een zestal beroepsrenners, die in de gemeenten woonden, langs beide kanten van de grens. Ik denk, dat er nog een of twee van leven. De eerste 10 jaar na de oorlog werd er duchtig gesmokkeld en natuurlijk was de Sok er ook bij. Met primitieve middelen werden gepantserde auto's in elkaar geknutseld. Soms was de koffer omgetoverd tot een kist vol met kraaienpoten: dit zijn twee tienduimers over elkaar geplooid en gelast, zodanig dat, als ze op de rijweg vielen ze met drie punten op de grond vielen en de vierde rechtop bleef staan. Geen enkele auto van de douanen was hier tegen bestand. De douanen echter gebruikten als tegenoffensief een brede balk, waar dezelfde tienduimers volledig doorheen geslagen waren. Deze balk lag verborgen onder de struiken in gezelschap van de douanen. Als er een smokkelauto aankwam trok men met een grijs touw deze balk over de weg; meestal vielen de smokkeltochten uit in het voordeel van de smokkelaars, maar soms ook toch voor de douanen. De toegekende straffen, maar zeker de gepeperde boetes deden de lust tot het smokkelen langzaam uitdoven. Nog een pittig detail: varkens, die men wilde smokkelen, werden dronken gevoerd, door ze bier te laten drinken uit een trog: zodoende sliepen ze onderweg!!!

(reactie van Louis Verpraet, Heidestatiestraat)

Eerder verschenen krantjes kan je downloaden via www.binkalmthout.be